

Energistyrelsen

Høringsnotat om lovforslag om spildevandsforsyningsselskabers klimatilpasning m.v., vandselskabernes foreninger til fremme af vandsektorens effektivitet og kvalitet m.v.

Kontor/afdeling
FOR/Vand

Dato
6. november 2020

J nr.
2020-10440

TSD/CAP m.fl.

Lovforslaget har været i høring i to separate dele som hhv.:

- lovforslag om spildevandsforsyningsselskabers klimatilpasning m.v.
- lovforslag om vandselskabernes foreninger til fremme af vandsektorens effektivitet og kvalitet m.v.

Efter høringen er lovforslagene samlet til ét lovforslag. I dette høringsnotat gennemgås resultaterne af de to høringer således:

Indhold

1. Lovforslag om spildevandsforsyningsselskabers klimatilpasning m.v.....	2
2. Lovforslag om vandselskabernes foreninger til fremme af vandsektorens effektivitet og kvalitet m.v.	26

Energistyrelsen

Carsten Niebuhrs Gade 43
1577 København V

T: +45 3392 6700
E: ens@ens.dk

www.ens.dk

1. Lovforslag om spildevandsforsyningsselskabers klimatilpasning m.v.

Et udkast til lovforslag om spildevandsforsyningsselskabers klimatilpasning m.v. blev sendt i offentlig høring den 24. august 2020 med frist for afgivelse af høringssvar den 13. september 2020.

Energistyrelsen har modtaget i alt 22 høringssvar fra ikke-ministerielle parter.

Følgende 18 høringsparter har fremsendt bemærkninger til lovforslaget: BL Danmarks Almene Boliger (BL), Dansk Industri (DI), Dansk Miljøteknologi (DMT), DANVA, DTU Miljø, EnviDan, Frederiksberg Forsyning, Frederiksberg Kommune, Foreningen af Rådgivende Ingeniører (FRI), Gladsaxe Kommune, HOFOR, Holstebro Kommune, Kommunernes Landsforening (KL), Københavns Kommune, Landbrug & Fødevarer (L&F), Vandcenter Syd, Aarhus Kommune og Aarhus Vand.

Følgende fire høringsparter har oplyst, at de ikke har bemærkninger til lovforslaget eller ikke ønsker at afgive høringssvar: Advokatsamfundet, Dansk Arbejdsgiverforening, Danske Kloakmestre, FSR Danske Revisorer.

I det følgende gennemgås indledningsvist en række emner, der går igen i flere høringssvar. Herefter gennemgås de enkelte indkomne høringssvar. Klima-, Energi- og Forsyningsministeriets bemærkninger er markeret med kursiv. Høringssvarene er alene gengivet i hovedtræk. For detaljerede oplysninger om indholdet henvises til høringssvarene, som kan ses på Høringsportalen.

Der er ud over de ændringer, der er nævnt nedenfor og lovtekniske ændringer, foretaget en række mindre ændringer i lovforslaget efter høringen, herunder:

- For selskabernes egne, nedgravede anlæg på fremmed grund, hvor anlægget ikke har nytte for andre parter, er det ikke hensigten at stille krav om selskabsøkonomisk omkostningseffektivitet for projekter, der ikke er klimatilpasningsprojekter, og krav om kontrakt for både klimatilpasningsprojekter og andre typer projekter.
- Forsyningssekretariatets kontrol ift. pligten til at genberegne serviceniveauer er ændret således, at hvis serviceniveauet er fastsat af kommunen, og sekretariatet finder, at niveauet skulle være genberegnet, skal sekretariatet indhente en bindende udtalelse fra Miljøstyrelsen om hvorvidt niveauet skulle være genberegnet.
- Det er præciseret, at andre parter ikke kan kræve, at selskabet indgår aftale om højere serviceniveau eller anden løsning, eller at selskabet laver undersøgelser med henblik på en sådan aftale.

Tværgående emner

En række emner går igen i høringssvarene og behandles under følgende overskrifter:

1. Generelt om lovforslaget
2. Effektiviseringskrav
3. Samfundsøkonomimodellen
4. Ikrafttrædelse og overgangsregler
5. Håndtering af højtstående grundvand

Ad 1. Generelt om lovforslaget

DANVA, KL, DI, L&F, Frederiksberg Kommune, HOFOR, Aarhus Vand, Vandcenter Syd, DTU Vand og Envidan støtter grundlæggende op om intentionen i lovforslaget om, at klimatilpasningen i højere grad planlægges ud fra samfundsøkonomiske hensyn. DI, Københavns Kommune, Frederiksberg Kommune, BL og DMT finder det positivt, at kravet om 25 pct. medfinansiering fra kommunale og private aktører afskaffes. DANVA, Holstebro Kommune, Aarhus Kommune og Vandcenter Syd finder det desuden overordnet positivt, at reglerne moderniseres og ensrettes.

Ad 2. Effektiviseringskrav

DANVA, DI, DMT, Frederiksberg Kommune og FRI er generelt enige i, at effektiviseringskrav til vandsektoren kan give værdi. L&F finder det yderst positivt, at der fremover stilles effektiviseringskrav til alle klimatilpasningsprojekter, når selskaberne får mulighed for at finansiere 100 pct. af de nødvendige omkostninger.

KL, DI, DANVA, DMT, FRI, HOFOR, Frederiksberg Forsyning, Vandcenter Syd og Aarhus Vand, og kommunerne København, Frederiksberg og Gladsaxe fremhæver dog, at udbredelsen af effektiviseringskravet i sin nuværende form til alle klimatilpasningsprojekter vil føre til investeringstilbageholdenhed. Interessenterne påpeger, at der er brug for omfattende investeringer i klimatilpasning, og da selskaberne har begrænsede muligheder for at effektivisere på de konkrete anlæg, når de først er etableret, skal effektiviseringerne hentes på selskabernes drift, hvilket presser selskabernes økonomi og forsyningssikkerheden.

KEFMs bemærkninger:

Det fremgår af den politiske aftale, at reglerne om effektiviseringskrav skal ensrettes, så alle klimatilpasningsprojekter underlægges effektiviseringskrav. Selskaberne foretager allerede investeringer i klimatilpasning efter andre regelsæt, fx i form af kloakseparering og skybrudstunneller, som de effektiviserer på. Med lovforslaget fjernes en særregel for, hvordan projekter, der i dag gennemføres som medfinansieringsprojekter, finansieres og drives. Herefter vurderer KEFM ikke, at der er grundlag for at friholde disse projekter fra effektiviseringskrav.

Spørgsmålet om mulighederne for at effektivisere på nye anlæg er efter KEFMs vurdering ikke unik for vandsektoren, men modsvarer det konkurrenceudsatte

virksomheder oplever, når de foretager nyinvesteringer i fx nye kontorlokaler eller maskiner, som anvendes mange år. Det er således KEFMs vurdering, at selskaberne kan effektivisere på alle deres omkostninger, også klimatilpasningsprojekter, både i driftsperioden, men særligt når eksisterende anlæg udskiftes, hvilket sker løbende.

Lovforslaget forpligter desuden ikke selskaberne til at øge deres årlige investeringer i klimatilpasning, idet selskaberne fortsat kun er forpligtet til at leve op til det fastsatte serviceniveau, når de etablerer nye anlæg. Selskaberne kan derfor fortsat i vid udstrækning styre deres investeringshastighed og dermed taksternes udvikling og størrelsesordenen af det årlige effektiviseringskrav.

Det fremgår af den politiske aftale, at det frem mod implementeringen af justeret økonomisk regulering i 2022 skal overvejes, om der er behov for at ændre det generelle effektiviseringskrav for at sikre, at det er retvisende. Det indebærer også en overvejelse om, hvorvidt der kan være grund til at fastsætte effektiviseringskravet anderledes, i tilfælde hvor nogle selskaber over en kort periode foretager meget store investeringer i nye anlæg.

Det generelle effektiviseringskrav omfatter alle selskabernes investeringer, og der er således ikke tale om overvejelser, der er særlige for klimatilpasningsprojekter. Derfor vurderes det mest hensigtsmæssigt, at spørgsmålet håndteres i relation til den generelle justerede økonomiske regulering af sektoren, som der forventes fremsat lovforslag om i efteråret 2021. Hertil er der behov for at gennemføre supplerende analysearbejde, før der kan tages stilling til eventuelle ændringer af effektiviseringskravet.

Høringssvarene har således ikke givet anledning til ændringer på dette punkt.

Ad 3. Samfundsøkonomimodel

Med lovforslaget lægges der op til, at ikke-markedsomsatte skader som fx tab af kulturelle værdier og betydningen af klimatilpasning for stress og sygdom, ikke kan indgå. FRI, DMT, DTU Miljø, Vandcenter Syd, samt kommunerne Frederiksberg, Gladsaxe, København og Aarhus mener, at afgrænsningen er for snæver og kan medføre underinvestering i klimatilpasning. Hertil mener Aarhus Vand og Envidan, at den foreslåede model er for ufleksibel og derfor i nogle tilfælde kan indebære, at mindre tiltag, der giver stor samfundsøkonomisk nytte, ikke kan gennemføres.

KEFMs bemærkninger:

Den samfundsøkonomiske model regulerer hvilke klimatilpasningsprojekter, der kan finansieres over spildevandsregningen. Spildevandsselskaberne har som udgangspunkt ikke øget ansvar for at sikre særlige nationale, kulturelle eller lignende værdier. Derfor kan disse værdier efter forslaget ikke medregnes. Modellen er desuden afgrænset til markedsomsatte værdier for at gøre den

operationel og pålidelig. Det er således vanskeligt at fastsætte retvisende værdier for ikke-markedsomsatte skader.

Bl.a. for at give en grad af fleksibilitet til at tage højde for ikke-markedsomsatte værdier vil kommuner og selskaber i et vist omfang kunne fravige kravet om at vælge det serviceniveau, der udviser bedst samfundsøkonomi.

Ofte vil de konkrete ejere af de pågældende anlæg selv have mulighed for at sikre egne anlæg, og ofte vil det også være billigere, at den enkelte ejer sikrer eget anlæg, fremfor at der etableres en kollektiv løsning. Med forslaget lægges der dog op til, at kommuner og andre private eller offentlige parter, som har interesse i særlig beskyttelse af disse værdier, og som finder, at en kollektiv løsning er den billigste måde at gøre dette på, kan indgå aftale med spildevandsselskabet om, at spildevandsselskabet sikrer til et højere serviceniveau. Det forudsætter, at den anden part betaler meromkostningerne.

Projekter, der har andre hovedformål end klimatilpasning – f.eks. reduktion af overløb fra fælleskloak – kan efter forslaget gennemføres uden samfundsøkonomiberegninger. Selskaberne er således fortsat bundet af f.eks. udledningskrav og vilkår i tilladelser, der ikke forudsætter en samfundsøkonomiberegning. Kommunerne kan også fortsat stille mål til selskaberne om fx klimarelaterede forhold inden for selskabernes almindelige drift og ansvarsområde, som ikke vedrører håndtering af tag- og overfladevand, og selskaberne vil som hidtil efterfølgende kunne få tillæg hertil.

Lovforslagets bemærkninger er ændret som følge af bemærkninger fra Aarhus Vand og Envidan, således at det angives, at det er hensigten at fastsætte regler om, at mindre, supplerende tiltag, der giver stor samfundsøkonomisk nytte, kan gennemføres.

Ad 4. Ikrafttrædelse og overgangsregler

DI, DANVA, Frederiksberg Kommune og HOFOR mener på baggrund af reglernes omfang og kompleksitet, at de helt eller delvist bør træde i kraft senere end 1. januar 2021, eller at der bør være en længere indfasningsperiode. KL og HOFOR samt kommunerne København, Holstebro, Gladsaxe og Frederiksberg påpeger, at nogle kommuner og selskaber allerede har lagt planer om klimatilpasning, i nogle tilfælde på baggrund af samfundsøkonomiberegninger, og at de nye regler kan indebære, at eksisterende planlægning og investeringer går tabt.

DI, Frederiksberg Kommune, FRI, HOFOR, Københavns Kommune og Vandcenter Syd peger herunder på, at særligt reglerne om udbredelse af effektiviseringskravet bør udskydes til de nye regler om økonomisk regulering træder i kraft 1. januar 2022.

KEFMs bemærkninger:

Det fremgår af den politiske aftale, at de nye regler skal træde i kraft d. 1. januar 2021. Selvom der vil være en række andre forhold, der først behandles et år senere i forbindelse med implementeringen af en generel justeret økonomiske regulering, vil en hurtig implementering skabe øget klarhed for sektoren om de forhold, der er omfattet af nærværende forslag. Det vil indebære, at selskaber og kommuner kan begynde at planlægge efter de nye regler, og har vished om, hvilke overgangsordninger der gælder for allerede igangsatte klimatilpasningsprojekter.

Det er hensigten på den ene side at sikre en overgang til de nye regler inden for en overskuelig periode, på den anden side at sikre, at væsentlige investeringer ikke går tabt. Høringsversionen af lovforslaget lagde til grund, at selskaberne i en indfasningsperiode frem til 1. januar 2024 kunne igangsætte projekter efter de eksisterende regler, hvis selskabet inden 1. januar 2021 har foretaget irreversible investeringer eller fået tillæg til projekterne, uanset om der er foretaget samfundsøkonomiske beregninger eller ej. Projekter, der i overgangsperioden gennemføres efter de eksisterende medfinansieringsregler, pålægges ikke effektiviseringskrav. KEFM anerkender, at den samlede planlægnings-, projekterings- og anlægsperiode for nogle projekter kan være lang. Det foreslås derfor, at indfasningsperioden, der var lagt til grund i høringsversionen af lovforslaget, forlænges med tre år til 1. januar 2027. Lovforslaget er således justeret på dette punkt.

I forlængelse heraf er det præciseret i lovforslagets bemærkninger, at hvis der er en sådan hydraulisk sammenhæng mellem to eller flere projekter, at en irreversibel investering i det ene projekt i væsentligt omfang vil være spildt, hvis et eller flere andre projekter ikke kan realiseres som planlagt pga. de nye regler, vil den irreversible investering kunne anses for at omfatte alle de pågældende projekter.

KEFM vurderer, at det vil være uhensigtsmæssigt at lade samfundsøkonomikravet træde i kraft senere end de øvrige elementer i lovforslaget, eller indføre en midlertidig undtagelse fra effektiviseringskravet for klimatilpasningsprojekter, da det kan give risiko for overinvesteringer i den mellemliggende periode.

Ad 5. Håndtering af højtstående grundvand

DANVA, Vandcenter Syd, Aarhus Kommune og Aarhus Vand har et ønske om, at spildevandsselskaberne skal have mulighed for at håndtere højtstående grundvand. I dag ligger ansvaret for håndteringen som udgangspunkt hos den enkelte grundejer.

KEFM's bemærkninger: Det indgår ikke i den politiske aftale, at selskabernes ansvarsområde udvides til håndtering af højtstående grundvand. Stillingtagen hertil forudsætter overvejelser om flere forhold, herunder blandt andet om relevante myndigheders planlægningsmuligheder samt finansieringen af evt. investeringer.

Spørgsmålet vil indgå i regeringens arbejde med en national handlingsplan for klimatilpasning.

Høringssvar

BL Danmarks Almene Boliger hilser lovforslaget velkommen.

Dansk Industri (DI) hilser bortfaldet af kravet om min. 25 pct. kommunal/privat finansiering for visse medfinansieringsprojekter velkommen. DI støtter generelt effektiviseringskrav til vandsektoren som monoporsektor, men er kritiske over for effektiviseringskravets virkning i forhold til klimatilpasningsprojekter, der er præget af store anlægsinvesteringer med begrænset mulighed for efterfølgende effektivisering. DI støtter desuden op om, at klimatilpasningsprojekter vurderes i forhold til deres samfundsøkonomi, men er bekymret for omfanget og kompleksiteten af modellen. DI opfordrer til, at ikrafttræden af effektiviseringskrav og samfundsøkonomikrav implementeres via en smidig overgangsordning eller udskydes til den kommende revision af vandsektorloven, som forventes i 2021.

DI konstaterer, at det er svært at forudse den konkrete effekt af lovforslaget, da de udmøntende bekendtgørelser først sendes i høring senere. DI opfordrer desuden til, at eksisterende aftaler om klimatilpasning respekteres og kan gennemføres efter de eksisterende regler.

DI opfatter lovforslagets mulighed for, at fastsættelsen af det samfundsøkonomisk hensigtsmæssige serviceniveau kan udføres af selskabet, som et brud med adskillelsen mellem myndighed og drift. De mener, at denne mulighed bør fjernes.

KEFMs bemærkninger:

Det har været et politisk ønske, at reglerne træder i kraft d. 1. januar 2021 for at skabe øget klarhed for selskaber og kommuner. Derfor har det ikke været praktisk muligt at sende bekendtgørelserne i høring parallelt med lovforslaget.

Bekendtgørelserne har i stedet været i høring i perioden 9. oktober til 6. november 2020, dvs. umiddelbart efter lovforslaget.

Det vil være op til kommunalbestyrelsen at beslutte, hvorvidt samfundsøkonomiberegningerne i forbindelse med fastsættelse af serviceniveauet for klimatilpasning skal udføres af kommunen eller spildevandsselskabet. Uanset om kommunen eller selskabet er den udførende part, vil beregningerne skulle følge den statsligt fastsatte metode. På den baggrund vurderer KEFM ikke, at lovforslaget er et brud med adskillelsen mellem myndighed og drift.

Vedr. effektiviseringskrav, indfasning af de nye regler og krav om samfundsøkonomi henvises til tværgående emne 2, 3 og 4 i dette høringsnotat.

Dansk Miljøteknologi (DMT) hilser lovforslaget velkommen, men er kritiske over for det administrative omfang af de nye regler. DMT er enige i, at vandsektoren skal være underlagt effektiviseringskrav, men opfordrer til omhyggelighed ved udformningen af de kommende effektiviseringskrav, så de ikke kommer til at modarbejde hensigten bag den politiske aftale.

DMT påpeger, at samfundsøkonomiberegningen bør foretages på et passende projektniveau, for at få de mest retvisende opgørelse af skadesomkostninger, løsningsomkostninger og effekter. Samtidig opfordrer DMT til, at der fastlægges en klar afgrænsning, så projekter, der har andet hovedformål end klimatilpasning, ikke underlægges kravet om samfundsøkonomi – også selvom projekterne kan have en klimatilpasningseffekt.

DMT anerkender, at der er metodiske udfordringer ved at værdisætte skader på miljø- og natur, men er bekymret for, at de samfundsøkonomiske beregninger kan give et ufuldstændigt billede af den reelle samfundsøkonomiske gevinst ved projekterne, hvis disse skadesomkostninger ikke inddrages.

KEFMs bemærkninger:

Med den foreslåede samfundsøkonomimodel skal kommuner og selskab foretage beregningerne ud fra en områdeinddeling, der tager udgangspunkt i hydrologiske oplande. Skalaen for denne inddeling kan gå fra projektniveau til et mere overordnet oplandsniveau, så længe udgangspunktet er en inddeling baseret på hydrologiske forhold. Hensigten med at fastsætte oplandsafgrænsning på baggrund af faglige hydrologiske argumenter er, at det i højere grad sikrer samfundsøkonomisk hensigtsmæssighed i klimatilpasningsprojekterne. Et mere overordnet hydrologisk opland kan f.eks. anvendes ud fra et ønske fra kommunen om, at borgerne inden for et større oplandsområde sikres til det samme niveau, frem for at se på mindre, hydrologisk afgrænsede delområder. Ved mere overordnede hydrologiske oplande vil særligt løsningsomkostningerne forventeligt være mindre præcise, hvilket gør beregningerne lidt mere usikre, men det forudsættes i lovforslaget, at selskaberne bidrager til beregningerne bl.a. med kvalificerede løsningsomkostninger.

Vedr. samfundsøkonomimodellen har kommuner og selskaber en vis mulighed for at fravige kravet om, at de skal vælge det serviceniveau, der giver den største samfundsøkonomiske gevinst. Det giver mulighed for i et vist omfang bl.a. at tilgodese forhold, som ellers ikke kan medregnes i modellen. Andre parter, der måtte have interesse i et højere serviceniveau eller en anderledes projektudformning, kan desuden indgå aftale med selskaberne herom, under forudsætning af at de finansiere meromkostningerne. Der henvises i øvrigt til tværgående emne 3 i dette høringsnotat.

Vedr. effektiviseringskravet henvises til tværgående emne 2 i dette høringsnotat.

DANVA hilser lovforslaget velkomment og mener grundlæggende, at kravet om, at klimatilpasningen skal være samfundsøkonomisk hensigtsmæssig, er fornuftigt.

DANVA er dog kritiske over for udformningen af effektiviseringskravet, da de ikke mener, at de har mulighed for at effektivisere på anlægsinvesteringer, og derfor i praksis kommer til at indhente effektiviseringerne på den øvrige drift. Det kan ifølge DANVA afholde selskaberne fra at indgå i klimatilpasningsprojekter. DANVA er desuden kritiske over for omfanget af dokumentations- og indberetningskravene, som de finder er for administrativt tunge.

DANVA frygter at delprojekter, der er nødvendige som en del af et større projekt til opnåelse af maksimal samfundsøkonomisk nettogevinst, men som i sig selv ikke udviser maksimal nettogevinst, kan blive bremset.

DANVA finder, at lovforslagets omfang og kompleksitet gør det usandsynligt, at implementeringen kan nås inden for tidsrammen, og opfordrer til, at ikrafttrædelsen af lovforslaget udskydes.

DANVA mener desuden, at spildevandsselskaberne skal have mulighed for at håndtere højtstående grundvand i forlængelse af deres nuværende opgaver.

KEFMs bemærkninger:

Den politiske aftale indeholder et ønske om øget overblik over spildevandsselskabernes klimatilpasning, i det der i dag ikke er et fyldestgørende overblik pga. manglende indberetning og registrering af en stor del af selskabernes klimatilpasningsprojekter, herunder separatloakeringsprojekter. Øget indberetning kan understøtte en løbende monitorering af klimatilpasningsindsatsen, og muliggøre løbende evaluering af reglerne, så reglerne kan tilpasses, hvis de ikke fungerer efter hensigten, eller ikke får den ønskede effekt. Den endelige model for indberetning udformes i bekendtgørelse, men KEFM er opmærksomme på, at modellen bør være så lidt indgribende som muligt for at leve op til den politiske aftale. Det forventes, at størstedelen af indberetningerne kan ske i forbindelse med, at selskabet er forpligtet til at indsende andet materiale til Forsyningssekretariatet, f.eks. i forbindelse med, at de søger om tillæg.

Hvis serviceniveauet fastsættes for et større område, kan kravet om størst samfundsøkonomisk nettogevinst godt opfyldes for en gruppe af hydrologisk sammenhængende projekter, hvoraf enkelte projekter kan udvise mindre eller ingen nettogevinst i sig selv, men være en nødvendighed for at opnå den samlede, største nettogevinst. Selskabet skal blot redegøre for den samlede beregning for området, som ligger til grund for fastsættelsen af serviceniveau, når der søges om tillæg hos Forsyningssekretariatet. Der skal ikke herefter foretages

samfundsøkonomiske beregninger eller dokumenteres positiv samfundsøkonomi for de enkelte projekter, som bidrager til opfyldelse af serviceniveauet i området.

Vedr. effektiviseringskravet, ikrafttrædelsen af de nye regler og spildevandsselskabernes muligheder for at håndtere højtstående grundvand henvises til tværgående emne 2, 3 og 4 i dette høringsnotat.

DTU Miljø støtter generelt op om intentionerne i lovforslaget om, at samfundsøkonomiske beregninger får en mere fremtrædende rolle i forbindelse med planlægningen af klimatilpasning.

DTU Miljø er dog kritiske over for samfundsøkonomimodellens afgrænsninger og oplister seks punkter, som de mener bør adresseres i lovforslaget, eller i det efterfølgende bekendtgørelses- og vejledningsarbejde:

1. andre kriterier end maksimal samfundsøkonomisk nettogevinst bør kunne inddrages i modellen
2. oplandsinddelingen kan give anledning til forskelsbehandling af borgere som ellers er underlagt ensartede betingelser
3. definitionen af kritisk infrastruktur bør udvides
4. de faktiske skadesomkostninger er højere end dem, som lovforslaget lægger op til at omfatte
5. der bør udarbejdes et katalog over enhedspriser
6. der bør være krav om samfundsøkonomivurderinger, når der udvikles nye områder, som kobles til lokalplaner.

DTU Miljø mener desuden, at anvendelsen af begrebet "tag- og overfladevand" i lovgivningen kan føre til forvirring og mangel på præcision i forvaltningen. Samtidig opfordrer DTU Miljø til at tænke klimatilpasningen sammen med den øvrige lovgivning på vandområdet og byplanlægningen.

KEFMs bemærkninger:

Jf. den politiske aftale skal spildevandsselskabernes klimatilpasning fremover ske til et samfundsøkonomisk hensigtsmæssigt niveau bestemt ud fra nettogevinsten af tiltagene. Der vil i særlige tilfælde være mulighed for at afvige fra den maksimale nettogevinst, jf. tværgående emne 3 i dette høringsnotat, men det vurderes ikke hensigtsmæssigt at udvide modellen med andre kriterier såsom investeringseffektivitet, da der tilstræbes en relativt simpel model. Selskaberne skal dokumentere selskabsøkonomisk omkostningseffektivitet ved valg af løsninger.

Oplandsinddelingen skal begrundes sagligt med baggrund i hydrologi eller kloakoplande. Herudover er arealanvendelsen også accepteret, til underopdeling og til mindre justeringer af de hydrologiske oplandsgrænser. KEFM vurderer derfor ikke, at lovforslaget vil medføre forskelsbehandling af borgere ud fra ikke-saglige kriterier.

Udpegning af kritiske sundhedsfunktioner er holdt snæver, da udgangspunktet er, at de enkelte grundejere har ansvaret for at sikre egen ejendom. Det er således almindeligvis den konkrete ejer af et kritisk infrastrukturanlæg, der har ansvaret for at foretage særlig sikring af eget anlæg, og KEFM vurderer, at det ofte også vil være både muligt og den samlet set billigste løsning. Den konkrete ejer kan dog indgå aftale med spildevandsselskabet om et højere serviceniveau, hvis det er den billigste måde for ejeren at sikre anlægget. Det forudsætter, at ejeren af anlægget afholder meromkostningerne hertil.

Den samfundsøkonomiske beregningsmetode, herunder de parametre, der skal indgå, vil blive beskrevet i bekendtgørelsen. Der vil derudover blive udarbejdet et statsligt katalog over standardskadespriser og løsningsomkostninger, der løbende vil kunne revideres. Selskaber og kommuner vil som udgangspunkt skulle anvende mere retvisende værdier, hvis sådanne er tilgængelige.

Den statslige metode for beregning af det rette serviceniveau skal anvendes, uanset om der er tale om nye eller eksisterende kloakerede områder. Dvs., at der ved udbygning af nye områder, også skal foretages en samfundsøkonomisk vurdering (jf. dog anvendelsen af niveauet i Skrift 27, se hørings svar fra Frederiksberg Kommune).

Arbejdet med koordinering af forskellige sektorer og lovgivning indgår i regeringens arbejde med en national handlingsplan for klimatilpasning.

Vedr. afgrænsningen af samfundsøkonomimodellen henvises i øvrigt til tværgående emne 2 i dette høringsnotat.

EnviDan hilser brugen af samfundsøkonomi velkommen, men peger på, at resultatet ved beregning af samfundsøkonomi på kommunalt niveau giver et usikkert resultat pga. de usikre løsningsomkostninger. De anbefaler, at serviceniveau skal kunne forstås bredere, så det kan rumme den i praksis anvendte Aarhusmetode, der frem for at fastsætte et konkret serviceniveau tager udgangspunkt samfundsøkonomien ved konkrete løsningstiltag. Envidan mener, at der herved opnås en højere gevinst.

KEFMs bemærkninger:

KEFM er enige i, at der med den foreslåede model kan opstå situationer, hvor det kan være vanskeligt at gennemføre mindre, konkrete tiltag, der indebærer en stor samfundsøkonomisk nytte. Det foreslås på den baggrund, at modellen gøres mere fleksibel på dette punkt. Der henvises i øvrigt til tværgående emne 3 i dette høringsnotat.

Frederiksberg Forsyning hilser ophævelsen af projektejerskabsmodellen i medfinansieringsbekendtgørelsen velkommen, men er bekymret over effektiviseringskravet og opfordrer til, at der indføres en aftalebaseret regulering af klimatilpasningsprojekter.

Selskabet er kritiske over for det øgede administrations- og tilsynsniveau. De mener, at overblikket over klimatilpasningsindsatsen er en kommunal opgave og foreslår derfor, at indberetningen ændres til indsendelse af kommunale statusrapporter, hvor overblikket varetages af Ankestyrelsen. Selskabet finder det desuden problematisk, at selskaberne i forbindelse med ansøgning om tillæg til rammen skal modregnes eventuelle afledte besparelser andre steder hos selskabet, da det vil være administrativt tungt.

Selskabet mener, at Forsyningssekretariatets rolle med tilsyn af klimatilpasningsprojekter er unødvendig, da der i dag findes et kommunalt tilsyn. De fremhæver, at der vil være risiko for en sagspukkel hos tilsynet, da alle selskaber må forventes at søge om forhåndsgodkendelse fremover.

Selskabet finder, at samfundsøkonomiberegningen skal ske på den samlede plan og ikke på projektniveau. Hertil peger Frederiksberg Forsyning på, at sammenligning af flere projektløsninger skal være realistisk, idet mange løsningstyper ikke vil være fysisk mulige i byer. De efterspørger en undtagelsesmulighed for, at selskabet skal kunne sikre til et højere niveau end det samfundsøkonomisk hensigtsmæssige.

Selskabet mener, at det er problematisk, at CO₂-reduktioner og øvrige miljømæssige gevinster ikke indregnes i samfundsøkonomimodellen.

Selskabet finder, at fristen for overgangsordningen er for kort og foreslår den forlænget til 2035.

KEFMs bemærkninger:

Det fremgår af den politiske aftale, at der ønskes et øget tilsyn med selskaberne. KEFM bemærker, at der skal foretages meget store investeringer i klimatilpasning fremadrettet, og at spildevandsselskabernes klimatilpasningsindsats derfor kan få stor betydning for spildevandsselskabernes takster, hvilket kan begrunde et øget tilsyn. Forsyningssekretariatet fører allerede i dag kontrol med medfinansieringsprojekter. Med lovforslaget foreslås dette bredt ud til klimatilpasningsprojekter generelt, herunder at der også dannes et overblik over det samlede omfang af selskabernes investeringer i klimatilpasning. Lovforslaget lægger til grund, at Forsyningssekretariatet får tilført ressourcer til den øgede tilsynsopgave for at afspejle den øgede opgavebyrde, men der er ikke taget endeligt stilling til finansiering heraf.

Det fremgår desuden af den politiske aftale, at der er et ønske om øget gennemsigtighed om klimatilpasningsindsatsen, hvilket begrundes af en række af de øgede indberetningskrav. Der findes i dag ikke et samlet, nationalt overblik over spildevandsselskabernes klimatilpasningsindsats. Den øgede gennemsigtighed om klimatilpasningsindsatsen skal anvendes til løbende at evaluere på, om reguleringen fungerer efter hensigten og får den ønskede effekt. Det vurderes ikke hensigtsmæssigt, at det lægges ud til de enkelte kommuner at vurdere, hvordan de vil afrapportere på klimatilpasningsindsatsen i de enkelte kommuner.

Eftersom vandforbrugerne ikke skal betale for de samme ting to gange, følger det, at selskaberne får et fradrag i rammen, hvis et projekt medfører afledte besparelser for andre dele af et spildevandsselskabs opgaver. KEFM er dog opmærksom på, at selskabet kun skal modregnes i det omfang besparelserne reelt realiseres, dvs. selskaberne ikke modregnes for eventuelle forventede, fremtidige besparelser. Dette præciseres i bekendtgørelsen.

Hvis en anden part, f.eks. kommunen, ønsker et højere serviceniveau, kan parten finansiere dette. Derimod vurderes det ikke hensigtsmæssigt at indføre en undtagelsesmodel, hvorefter selskabet kan finansiere et højere serviceniveau end det, der kan begrundes ud fra de samfundsøkonomiske beregninger, da det ville stride imod intentionerne i den politiske aftale.

Vedr. effektiviseringskravet, samfundsøkonomimodellen og overgangsregler henvises til tværgående emne 2, 3 og 4 i dette høringsnotat.

Frederiksberg Kommune er positive over for, at kravet om minimum 25 pct. kommunal eller privat finansiering for visse medfinansieringsprojekter fjernes, at samarbejdet med aktører som staten styrkes, og at der skabes bedre muligheder for at selskaberne kan finansiere deres dele af projekter direkte.

Frederiksberg Kommune anfører dog, at der er anlagt en stram tidsplan, hvilket kommunen set i lyset af regleres kompleksitet finder uhensigtsmæssigt. Kommunen opfordrer derfor til, at behandlingen af lovforslaget udskydes, så det i stedet følger processen for implementeringen af en ny økonomisk regulering for vandsektoren i 2021.

Frederiksberg Kommune er enig i, at klimatilpasningen skal være samfundsøkonomisk hensigtsmæssig. Kommunen er dog kritiske over for afgrænsningen af samfundsøkonomimodellen og opfordrer til, at modellen først indføres efter test på en case.

Alternativt foreslås det, at overgangsperioden forlænges frem til 2036, fordi kommunen er langt med at implementere den eksisterende skybrudsplan baseret på egne samfundsøkonomiberegninger. Kommunen er bekymret for, hvorvidt den

statslige model kan føre til, at planlagte klimatilpasningsprojekter ikke kan gennemføres, og for at enkelte løsrevne delprojekter ikke længere kan udnyttes, fordi de ikke kan kobles sammen med øvrige planlagte projekter. Det kan resultere i, at der i en årrække har været gennemført fejlinvesteringer.

Kommunen bemærker desuden, at det uklart, i hvilket omfang kommunen fortsat kan være projektejere på klimatilpasningsprojekter, og de mener, at der mangler en afklaring af mulighederne for at spildevandsselskabernes forsyningspligt kan løftes via medfinansieringsprojekter.

Der stilles også spørgsmål ved, om Spildevandskomitéens Skrift 27 kan accepteres som serviceniveau, og det anføres, at det er uklart om selskaberne fremadrettet ikke længere kan løse klimatilpasning via nedsivningsprojekter (afkobling).

KEFMs bemærkninger:

Lovforslaget er blevet justeret for så vidt angår længden af overgangsperioden, således at planlagte projekter, hvor der er foretaget irreversible investeringer, eller hvor der allerede er givet tillæg til projekterne, før d. 1. januar 2021, kan gennemføres efter de eksisterende regler, hvis de er igangsat inden d. 1. januar 2027. Der henvises til tværgående emne 4 i dette høringsnotat om muligheden for at sikre, at væsentlige investeringer ikke går tabt.

Det er ikke intentionen med lovforslaget at begrænse kommunernes mulighed for at projektlede og gennemføre klimatilpasningsprojekter set i forhold til i dag.

Med lovforslaget bortfalder særreglerne vedrørende medfinansieringsprojekters ejerskab og finansiering. KEFM vurderer på den baggrund, at spørgsmålet vedrørende selskabets mulighed for at opfylde sin forsyningspligt via medfinansieringsprojekter ikke længere er relevant – selskabet vil fremover have lige muligheder for at opfylde sin forsyningspligt uanset hvilken type projekt, selskabet anlægger til formålet.

Niveauet i Skrift 27 er efter KEFMs vurdering passende som et basisniveau, da det i mange situationer erfaringsmæssigt vil være et hensigtsmæssigt niveau.

Vurderingen af, om der skal anvendes Skrift 27s niveau eller en samfundsøkonomiberegning, foretages som udgangspunkt af kommunen, alternativt af selskabet, hvis kommunen lægger vurderingen ud til selskabet.

Det er ikke intentionen, at lovforslaget skal indskrænke de løsningsmuligheder, selskabet kan anvende, og hvis selskabet helt eller delvist kan sikre serviceniveauet via afkobling af regnvand, kan det også fremadrettet indgå i selskabets muligheder.

For bemærkninger om afgrænsning af samfundsøkonomimodellen og ikrafttrædelse henvises til tværgående emne 3 og 4 i dette høringsnotat.

Foreningen af Rådgivende Ingeniører (FRI) hilser lovforslaget velkomment. FRI støtter effektiviseringskrav til vandsektoren, men er kritiske over for, at udmøntningen af effektiviseringskrav på klimatilpasningsprojekter ikke udskydes til den kommende ændring af den økonomiske regulering af sektoren i 2021. FRI finder afgrænsningen af den samfundsøkonomiske model problematisk, idet CO₂ og andre eksternaliteter ikke indregnes.

KEFMs bemærkninger:

Der henvises til tværgående emne 2, 3 og 4 i dette høringsnotat.

Gladsaxe Kommune hilser lovforslaget velkomment, men påpeger bl.a. udfordringer ved manglende kobling med kommune- og lokalplaner og potentielle konflikter med spildevandsplanen. Der peges på, at risikoområder udpeget i kommuneplanen er udgangspunktet for, at kommunerne kan stille krav om klimatilpasning i lokalplaner, hvor kommunen også skal fastsætte niveau for afværgeforanstaltninger på baggrund af faren. Der peges på, at spildevandsplanen ikke må være i strid med en lokalplans evt. servicekrav, men skal tilpasses til lokalplanen.

Gladsaxe Kommune finder det uhensigtsmæssigt, at den kommunale planlægning ikke kan ligge til grund for klimatilpasningsindsatsen, fordi der skal anvendes en statslig metode til fastsættelse af serviceniveauet, som efterfølgende skal dokumenteres over for Forsyningssekretariatet.

Gladsaxe Kommune peger på problemer med de samfundsøkonomiske analyser i praksis, herunder i forhold til, at ikke-markedsomsatte skader ikke kan medregnes. De opfordrer til, at konsekvenserne af modellen belyses yderligere før ikrafttræden, og at målet om størst mulig samfundsøkonomisk gevinst fjernest. De er desuden bekymrede for, om de nye regler vil betyde, at de skal starte deres planlægning forfra.

Gladsaxe Kommune opfordrer til, at det præciseres, at hvis selskabet som en del af et klimatilpasningsprojekt får pålagt skærpede krav i f.eks. udledningstilladelser, skal omkostningerne til disse dele af projektet ikke indgå i den samfundsøkonomiske beregning, da de har andre hovedformål end klimatilpasning.

Gladsaxe Kommune finder udbredelsen af effektiviseringskravet problematisk, med henvisning til, at selskaberne efter kommunens opfattelse ikke kan effektivisere på afholdte anlægsomkostninger.

Gladsaxe Kommune er ikke enige i vurderingen af, at lovforslaget samlet giver en lettelse for kommunerne, idet beregnings- og dokumentationskrav vurderes at overgå lettelserne ved bortfaldet af kravet om minimum 25 pct. kommunal finansiering af visse typer klimatilpasningsprojekter.

KEFMs bemærkninger:

Lovforslaget vedrører ikke planloven og sammenhængen mellem miljøbeskyttelsesloven og planloven ændres ikke med lovforslaget. Lovforslaget vurderes derfor ikke at give anledning til konflikter med planlovgivningen. Kommunen fastsætter selv de farer (havstigninger, oversvømmelse fra vandløb, højtstående grundvand osv.), der skal indgå i udpegnen af områder, der er truet af oversvømmelse og erosion i kommuneplanen, hvilket ikke behøver at matche risikokortlægningen i forbindelse med samfundsøkonomiberegningen jf. dette lovforslag. Kommunen fastsætter ligeledes efterfølgende selv de afværgeforanstaltninger i kommuneplanen eller i en lokalplan, der er passende til den konkrete fare/risiko. Hvis en spildevandsplan fastsætter konkrete serviceniveauer for spildevandsselskabers håndtering af regnvand, vil dette være bindende for selskabet, uagtet hvad kommunen måtte have fastsat i en lokalplan. Kommunen vil dog have mulighed for at sætte et højere serviceniveau ved at betale selskabets meromkostninger forbundet hermed.

Den samfundsøkonomiske model regulerer, i hvilket omfang klimatilpasningsindsatsen kan finansieres over spildevandsregningen. Hvis kommunen ønsker et højere serviceniveau eller en dyrere løsning, kan de indgå aftale med spildevandsselskabet herom, under forudsætning af at kommunen betaler meromkostningerne. Hertil er der indarbejdet fleksibilitet i modellen, der muliggør, at der ved fastsættelsen af serviceniveauet i et vist omfang kan tage højde for forhold, der ikke indgår i samfundsøkonomiberegningen. Det fremgår af lovforslaget, at projekter med andet hovedformål end klimatilpasning kan gennemføres, uden at der foretages samfundsøkonomiberegninger. Der henvises i øvrigt til tværgående emne 3 i dette høringsnotat.

Der foretages separat høring af lovforslaget omkring de økonomiske konsekvenser for kommunerne.

For bemærkninger om effektiviseringskrav henvises til tværgående emne 2 i dette høringsnotat.

HOFOR er kritiske over for, at effektiviseringskravet udbredes til at omfatte alle klimatilpasningsprojekter. HOFOR opfordrer til, at beslutningen om effektiviseringskrav udskydes.

HOFOR finder det fornuftigt, at klimatilpasningen planlægges ud fra en samfundsøkonomisk betragtning, men er bekymrede for den hurtige

implementering. HOFOR er bekymrede for, om de nye regler kan komme til at udskyde allerede planlagte projekter. De foreslår derfor, at ikrafttrædelsen udskydes til 1. januar 2024. De mener desuden, at selskaberne bør få dækning for eventuelle tab som følge af spildt planlægning ved indførelsen af de nye regler. Hertil foreslår de, at allerede gennemførte samfundsøkonomiberegninger kan lægges til grund for fastsættelsen af serviceniveauet.

HOFOR finder det ligeledes overflødigt, at projekter, som der allerede er givet tillæg til, skal genanmeldes til Forsyningssekretariatet.

HOFOR påpeger, at de med de nye regler vil være tvunget til at opkræve omkostninger til projekter på andres anlæg på én gang, da projekterne ikke kan afskrives, og at der kan være et problem i forhold til evt. skattemæssige afskrivninger. HOFOR opfordrer desuden til, at det fremgår tydeligt, at det er op til parterne at aftale pengeflow i forbindelse med fælles projekter, og at selskaberne kan varetage projektudførelse på andres anlæg som en del af hovedaktiviteten.

HOFOR er kritisk over for samfundsøkonomimodellens afgrænsning, herunder at kulturelle værdier ikke kan indregnes. De mener desuden, at beregningerne skal gennemføres på projektniveau, og at selskabet skal kunne få tillæg til at udføre beregningerne. Desuden findes omfanget af indberetning af klimatilpasning for omfattende.

Endelig mener HOFOR, at det er uklart, om en kommune kan vælge at klimatilpasse til et lavere niveau end det samfundsøkonomisk hensigtsmæssige ud fra f.eks. et ønske om lave takster.

KEFMs bemærkninger:

Vedr. de afskrivningsmæssige udfordringer henviser KEFM til, at Forsyningssekretariatet inden for de eksisterende regler i den økonomiske regulering kan fastsætte en levetid for projekter, der ikke har en standardlevetid, herunder projekter på andre parters anlæg. Derefter kan selskabet opkræve omkostningen via taksterne over denne fastsatte levetid.

Det er intentionen med lovforslaget at penge-flow i forbindelse med fælles projekter frem over aftales mellem parterne, og at selskabets andel af projektudførelsen fsva. elementer, der er nødvendige for håndteringen af tag- og overfladevand, vil være en del af selskabets hovedaktivitet. Selskabernes omkostninger til samfundsøkonomiberegninger kan selskabet få dækket via de eksisterende tillægsregler, hvilket er præciseret i lovforslaget.

Vedr. indberetningsopgaven henvises til kommentarerne til DANVAs hørings svar. Det er intentionen med lovforslaget, at projekter, som er omfattet af overgangsordningen, og som er sat i drift inden den 1. januar 2021, ikke skal

anmeldes til Forsyningssekretariatet. Lovforslaget er præciseret i overensstemmelse hermed.

De nye regler vil fastsætte, at kommunens serviceniveau i spildevandsplanen kun er bindende for selskabet, hvis det er fastsat efter reglerne om samfundsøkonomi. Kommunen kan således ikke vælge at fastsætte niveauet lavere end det, beregningen viser. Dette vil efter KEFM's vurdering være i strid med intentionerne bag den politiske aftale om en mere samfundsøkonomisk hensigtsmæssig klimatilpasning. Kommunen kan dog efter en konkret vurdering fastsætte niveauet for et område svarende til Skrift 27. Det vil fortsat være op til selskabet og kommunen – inden for de rammer de nye regler medfører – at aftale den konkrete klimatilpasning, herunder i hvilket tempo projekterne gennemføres.

Vedr. effektiviseringskravet, afgrænsningen af samfundsøkonomimodellen, overgangsregler og ikrafttrædelse af de nye regler henvises til tværgående emne 2, 3 og 4 i dette notat.

Holstebro Kommune påpeger at projekter, der har fået tilsagn fra Forsyningssekretariatet, kan være problematisk at få igangsat inden overgangsordningens frist 1. januar 2024. Fristen foreslås derfor fjernet eller udskudt til 1. januar 2027.

KEFM's bemærkninger:

Der henvises til tværgående emne 3 i dette høringsnotat, herunder at fristen for igangsættelse af projekter for at de kan behandles efter de eksisterende regler er rykket til d. 1. januar 2027 i overensstemmelse med forslaget fra Holstebro Kommune.

KL hilser bortfaldet af kravet om minimum 25 pct. kommunal/privat finansiering for visse medfinansieringsprojekter velkommen, men er kritisk over for den begrænsede inddragelse undervejs i processen.

KL er kritisk over for, at effektiviseringskravet til spildevandsselskaberne fremover bredes ud til at gælde alle klimatilpasningsprojekter, da de ikke mener, at det er muligt at effektivisere på afholdte anlægsomkostninger.

KL finder det fornuftigt, at klimatilpasningen skal planlægges ud fra en samfundsøkonomisk betragtning. KL finder det dog uhensigtsmæssigt, at de nærmere regler fastsættes ved bekendtgørelse, da det dermed er vanskeligt at vurdere effekten af forslaget. KL opfordrer til, at der indarbejdes tilpas meget fleksibilitet i den endelige model.

KL er positiv overfor, at spildevandsselskaberne fremover vil være forpligtede til at klimatilpasse op til det niveau, som fremgår af spildevandsplanen, men er kritiske

overfor, at selskabet ikke på forhånd kan være sikre på at få tillæg til rammen, før Forsyningssekretariatet har kontrolleret beregningerne. KL mener desuden, at kommunerne fortsat skal kunne være projektledere,

KL mener, at overgangsordningen for de nye regler er for kort og foreslår, at kommuner, der allerede har foretaget samfundsøkonomiske beregninger, kan lægge disse til grund for klimatilpasningen.

KL er kritisk over for detaljeringsniveauet for beregningerne og graden af kontrol med, om selskaberne agerer selskabsøkonomisk omkostningseffektivt. KL er desuden kritiske over for omfanget af indberetningskrav. KL mener, at hvis indberetningskravene fastholdes, skal selskaberne kunne få tillæg til rammen til opgaven. Hvis en kommune beslutter, at spildevandsselskabet skal forestå de samfundsøkonomiske beregninger, mener KL desuden, at selskaberne skal kunne få tillæg til at foretage beregningerne.

KL mener, at det skal være muligt for kommunerne at vælge at klimasikre til et lavere niveau end det, der er samfundsøkonomisk hensigtsmæssigt, hvis en kommune i stedet ønsker at prioritere lavere tariffer.

Endelig er KL uenig i, at lovforslaget indebærer en administrativ lettelse for kommunerne og opfordrer til, at der udarbejdes kommunikationsmateriale om lovforslaget målrettet kommunalbestyrelser og bestyrelser i spildevandsselskaberne.

KEFM's bemærkninger:

KEFM har tilstræbt inddragelse af KL, og har afholdt flere møder og været i telefonisk kontakt med KL om lovforslaget. Den korte periode fra, at der blev indgået politisk aftale til lovforslaget skulle fremsættes, har dog lagt en naturlig begrænsning på, hvor meget de enkelte parter har kunnet inddrages.

Selskaberne kan få tillæg til at klimatilpasse op til det serviceniveau, der fremgår af spildevandsplanen, såfremt serviceniveauet er fastsat i overensstemmelse med reglerne om samfundsøkonomi. Selskaberne har mulighed for at søge om forhåndsgodkendelse hos Forsyningssekretariatet inden projekterne igangsættes, for at få sikkerhed for, at der kan gives tillæg. Et endeligt tillæg forudsætter herefter, at betingelserne i forhåndsgodkendelsen er opfyldt.

Spildevandsselskaberne kan efter eksisterende regler få tillæg til rammen til øgede opgaver som følge af kommunalt eller statsligt fastsatte, pålagte eller godkendte mål. Det er præciseret i bemærkningerne, at dette også vil omfatte omkostninger til beregning af serviceniveau, herunder bidrag til kommunernes beregninger.

Det er ikke intentionen med lovforslaget at ændre ved kommunens mulighed for at agere projektleder. Selskab og kommune kan således fremover selv aftale, om kommunen eller selskabet skal være projektleder for projekter, der foregår på kommunale anlæg, i modsætning til tidligere, hvor kommunen i alle tilfælde skulle være projektleder. Det foreslåede stk. 2 i vandsektorlovens § 15 er udvidet med en udtrykkelig bestemmelse herom.

Kontrollen med om selskaberne agerer omkostningseffektivt, har til formål at sikre forbrugerbeskyttelsen og skal ses i lyset af de meget store investeringer, der skal foretages fremover. Kravet er en videreudvikling af kravet om dokumentation for omkostningseffektivitet i medfinansieringsreglerne.

Det er intentionen, at der i løbet af 2021 vil blive udarbejdet vejledende materiale om reglerne. Grundet tidsplanen er det ikke muligt at udarbejde vejledninger forud for lovens ikrafttrædelse.

Vedr. effektiviseringskravet og overgangsregler, herunder i forhold til kommuner der allerede har foretaget samfundsøkonomiberegninger, henvises til tværgående emne 2 og 4 i dette høringsnotat.

Der foretages separat høring af lovforslagets økonomiske konsekvenser for kommunerne.

Københavns Kommune (KK) hilser bortfaldet af kravet om minimum 25 pct. finansiering for visse medfinansieringsprojekter og de forbedrede muligheder for, at selskaberne kan lave projekter på andres anlæg, velkommen.

KK er dog kritisk over for, at effektiviseringskravet udbredes til at gælde alle klimatilpasningsprojekter og foreslår, at beslutningen om effektiviseringskravet udskydes.

Kommunen frygter, at de nye regler vil sætte kommunens investeringer i store klimatilpasningsprojekter i stå, og at allerede gennemførte investeringer vil gå tabt.

KK finder, at allerede gennemførte samfundsøkonomiberegninger fortsat skal kunne anvendes frem for den statslige model, og at f.eks. kulturværdier skal kunne indregnes. KK mener, at kommunen også fremover skal kunne være projektleder på klimatilpasningsprojekter og kunne lægge ud for projekter. Desuden finder de, at de nye dokumentations- og kontrolkrav om bl.a. selskabsøkonomisk omkostningseffektivitet er overflødige.

KK efterspørger klarhed for, hvilke omkostninger selskaberne kan afholde ved fælles projekter. Desuden efterspørger klarhed om, i hvilket omfang vand fra søer, vandløb og ejendomme kan afledes til selskabets kloaksystemer, herunder

medfinansieringsprojekter, og det ønskes præciseret i vejloven, at kommunen kan overtage private veje også ud fra klimatilpasningshensyn. KK appellerer desuden til, at det skal være muligt for selskaberne at udføre aktiviteter på privates anlæg, f.eks. ved at gennemføre kloakseparering inde på privat grund.

KK er uenige i den administrative lettelse for kommunerne og finder, at de økonomiske konsekvenser af lovforslaget skal uddybes.

KEFMs bemærkninger:

Det er forventningen, at Energistyrelsen vil udarbejde en vejledning, der bl.a. vil give en nærmere beskrivelse af, hvilke aktiviteter selskabet kan betale for ved fælles projekter

En mulighed for, at selskabet skal kunne foretage klimatilpasning inde på privat grund, indgår ikke som en del af den politiske aftale og dette lovforslag. KEFM indgår imidlertid gerne i en dialog med KK om, hvorvidt der kan være behov for et sådant tiltag i fremtiden. Spørgsmålet om aflednings- og tilslutningsmuligheder indgår heller ikke som en del af den politiske aftale og lovforslaget, men KEFM er bekendt med, at MFVM gerne indgår i en dialog med KK herom. KEFM noterer sig KKs ønsker vedrørende vejloven, som heller ikke er en del af den politiske aftale og lovforslaget, men henviser til Transport- og Boligministeriet for eventuel yderligere dialog herom [KEFM har forelagt Transport- og Boligministeriet KKs ønske].

Det fremgår af den politiske aftale, at der ønskes et øget tilsyn med selskaberne. KEFM bemærker, at der skal foretages meget store investeringer i klimatilpasning fremadrettet, og at spildevandsselskabernes klimatilpasningsindsats derfor kan få stor betydning for spildevandsselskabernes takster. Tilsynet med samfundsøkonomiberegningerne og selskabernes omkostningseffektivitet har til formål at understøtte, at intentionerne bag den politiske aftale om mere samfundsøkonomisk klimatilpasning efterleves og at beskytte forbrugerne i øvrigt.

Vedrørende selskabets mulighed for at være projektleder og lægge ud henvises til kommentarer til KL og Frederiksberg Kommunes høringssvar. Herudover præciseres det i lovforslaget, at det ikke er hensigten at fastsætte regler om afdragsordninger parterne imellem, som det er tilfældet med medfinansieringsprojekter i dag, og at der således vil gælde samme regler om betaling som for samarbejdsprojekter i dag.

Vedr. effektiviseringskravet, afgrænsningen af samfundsøkonomimodellen og overgangsregler og ikrafttræden af reglerne henvises til hhv. tværgående emne 2, 3 og 4 i dette høringsnotat.

Landbrug og Fødevarer (L&F) hilser udbredelsen af effektiviseringskravet og brugen af samfundsøkonomiske beregninger i forbindelse med planlægningen af klimatilpasningen velkommen.

L&F finder, at de økonomiske konsekvenser for erhvervslivet bør præciseres, og ønsker, at der stilles krav om, at de samfundsøkonomiske analyser også belyser de økonomiske konsekvenser for forbrugerne.

L&F påpeger behovet for, at tilsynet tilføres flere kompetencer og ressourcer for at kunne løfte tilsynsopgaven tilstrækkeligt, og opfordrer til, at forligskredsen jævnligt forelægges implementeringen for at sikre, at de politiske hensigter bliver fulgt.

L&F opfordrer til, at der indføres et regnvandsbidrag eller et fast klimabidrag, for at sikre en mere rimelig byrdefordeling mellem forbrugerne for omkostningerne til spildevandsselskabernes klimatilpasning.

KEFMs bemærkninger:

De økonomiske konsekvenser af lovforslaget er beskrevet i lovforslaget. Det har ikke på det foreliggende grundlag været muligt at belyse de økonomiske konsekvenser nærmere, navnlig da de økonomiske konsekvenser i vid udstrækning vil afhænge af lokale forhold og beslutninger.

For så vidt angår samfundsøkonomianalysen, ses der alene på omfanget af investeringerne i forbindelse med planlægningen, imens effekten på taksterne afhænger af, hvor hurtigt projekterne efterfølgende implementeres. Kommunerne godkender hvert år spildevandsselskabernes takster, og i forbindelse hermed, er der mulighed for, at kommunerne kan indgå i dialog med selskaberne om, hvad en øget klimatilpasningsindsats i givne områder har af betydning for taksterne.

Lovforslaget lægger til grund, at Forsyningssekretariatet tilføres ressourcer i forbindelse med implementeringen, men der er ikke taget endeligt stilling til finansiering heraf. Det fremgår af aftaleteksten, at forligskredsen løbende skal orienteres om implementeringen og resultatet af evalueringen efter 3 år.

Spildevandsselskabernes takststruktur, herunder hvorledes selskabernes omkostninger til klimatilpasning fordeles mellem forbrugerne, er ikke en del af den politiske aftale og lovforslaget.

Vandcenter Syd (VCS) hilser bortfaldet af kravet om minimum 25 pct. finansiering for visse medfinansieringsprojekter, den klarere ansvarsfordeling mellem kommune og selskab, brugen af samfundsøkonomi og selskabernes forbedrede muligheder for at agere projektleder og etablere de bedste løsninger på tværs velkommen.

VCS savner dog en forbindelse til planlovens bestemmelser som "afværgeforanstaltninger" i lokalplaner.

VCS vurderer desuden, at det er ressourcemæssigt for tungt at udføre samfundsøkonomiberegninger på projektniveau og er i tvivl om, hvorvidt det er selskabet eller kommunen, der skal udføre beregningerne og fastsætte serviceniveau. VCS finder desuden, at samfundsøkonomimodellen er for snæver og undrer sig over, at højtstående grundvand ikke er omfattet. Desuden påpeger VCS, at inddelingen i områder baseret på hydrologi ikke harmonerer med den nuværende, traditionelle inddeling i spildevandsplanen i kloakoplande.

VCS er kritisk over for kravet om modregning af afledte besparelser i forbindelse med at der gives tillæg til rammen til klimatilpasningsprojekter. De er desuden kritiske overfor, at effektiviseringskravet udbredes til at gælde alle klimatilpasningsprojekter. VCS foreslår derfor, at effektiviseringskravet suspenderes og indgår i forhandlingerne om nye regler for økonomisk regulering. Endelig er VCS kritiske over for omfanget af regulering og dokumentation.

KEFMs bemærkninger:

Vedr. forholdet til planlovgivningen henvises til kommentarerne til høringssvaret fra Gladsaxe Kommune.

Det fremgår af lovforslaget, at det er op til kommunen at beslutte, om de selv ønsker at foretage de samfundsøkonomiberegninger inden for rammerne af den statslige metode, eller om de ønsker at uddelegere opgaven til selskabet. Det er også op til kommunen, hhv. selskabet, at beslutte skalaen for beregningerne, dvs. om der regnes på mere overordnede hydrologiske oplande eller på mindre, hydrologiske deloplande. Der henvises desuden til KEFMs bemærkninger til Dansk Miljøteknologis høringssvar.

Lovforslagets inddeling ud fra hydrologi kan tage udgangspunkt i inddelingen i kloakoplande lige så vel som overfladeforhold.

Vedrørende spørgsmålet om, at tillæg til rammen fratrækkes afledte besparelser hos selskabet, henvises til svaret på Frederiksberg Forsynings høringssvar.

Vedrørende effektiviseringskravet, afgrænsningen af samfundsøkonomimodellen og spørgsmålet om håndtering af højtstående grundvand henvises til tværgående emne 2, 3 og 5 i dette høringssvar.

Aarhus Kommune hilser forenklingen af regelsættet og selskabernes forbedrede muligheder for at lave helhedsorienteret klimatilpasning velkommen.

Kommunen fremhæver dog, at der bør være mulighed for, at kommunen fastlægger i spildevandsplanen, hvordan serviceniveau skal forstås, idet den metode der anvendes i Aarhus – refereret til som Aarhus-metoden – sigter mod at beregne den samfundsøkonomiske gevinst ved konkrete løsninger frem for at sigte efter et fastsat serviceniveau. Dette vil ikke være muligt inden for rammerne af lovforslaget.

Aarhus Kommune finder samfundsøkonomimodellens afgrænsning for smal og er kritiske over for, at indholdet i modellen først fastsættes i den efterfølgende udmøntende bekendtgørelsen, da det gør det svært at vurdere de faktiske konsekvenser af lovforslaget.

Det foreslås desuden, at spildevandsselskabet skal kunne håndtere højtstående grundvand i kloakerede områder.

Endelig mener kommunen, at der med lovforslaget pålægges kommunen en betydelig ekstraopgave, og at de derfor bør tilføres DUT-midler.

KEFMs bemærkninger:

Lovforslaget bemærkninger er justeret, så det angives, at modellen bliver mere fleksibel og i højere grad kan rumme den model, som i dag anvendes i Aarhus, hvor der beregnes samfundsøkonomi på mindre, konkrete løsningstiltag i forbindelse med øvrige anlægsprojekter. Aarhus-metoden er et supplement til reglerne vedr. samfundsøkonomi, dvs. udgangspunktet vil fortsat være fastsættelse af et serviceniveau på områdeniveau. Der henvises i øvrigt til tværgående emne 3 i dette høringsnotat.

Vedr. samfundsøkonomimodellen og spørgsmålet om højtstående grundvand henvises til tværgående emne 3 og 5 i dette høringsnotat.

Der foretages separat høring af lovforslagets økonomiske konsekvenser for kommunerne.

Aarhus Vand hilser brugen af samfundsøkonomi og selskabernes forbedrede muligheder for at lave helhedsorienteret klimatilpasning velkommen.

Aarhus Vand er dog kritisk over for, at effektiviseringskravet udbredes til at gælde alle klimatilpasningsprojekter. De foreslår, at klimatilpasningsprojekterne håndteres økonomisk i sit eget hvile-i-sig-selv-område, hvor de friholdes fra effektiviseringskrav, men i stedet underlægges krav om bl.a. samfundsøkonomiske analyser, revision, overholdelse af udbudslovgivning, og finansieres over en selvstændig klimatakst.

Aarhus Vand foreslår på samme måde som Aarhus Kommune, at der bør være mulighed for, at kommunen fastlægger i spildevandsplanen, hvordan serviceniveau skal forstås.

Aarhus Vand finder det uklart, hvorvidt samfundsøkonomiberegningen skal foretages på kommune/områdeniveau eller projektniveau.

Det foreslås at spildevandsselskaberne skal kunne håndtere højtstående grundvand i kloakerede områder.

KEFMs bemærkninger:

Det fremgår af lovforslaget, at inddelingen for beregningerne kan fastsættes enten på mere overordnet hydrologisk områdeniveau eller på mindre, hydrologiske delområder. Der henvises desuden til KEFMs bemærkninger til Dansk Miljøteknologis høringssvar.

Vedr. muligheden for, at kommunen definerer, hvad der forstås ved serviceniveau, henvises til KEFM's bemærkninger til Aarhus Kommunes høringssvar, herunder at lovforslaget er blevet ændret for at gøre modellen mere fleksibel.

Vedr. effektiviseringskrav og spørgsmålet om højtstående grundvand henvises til tværgående emne 2 og 5 i dette høringsnotat.

2. Lovforslag om vandselskabernes foreninger til fremme af vandsektorens effektivitet og kvalitet m.v.

Til foreninger til forbedring af vandsektorens effektivitet og kvalitet/ § 20 a.

Innovation i vandsektoren

DANVA bemærker, at vandsektorens mulighed for i fællesskab at højne kvaliteten og effektiviteten i sektoren, gennem eksempelvis projekter der udvikler teknologi, ledelsesformer/-systemer og viden, er vigtigt og positiv.

L&F bemærker positivt, at foreningens formål er at yde støtte til projekter, som kan bidrage positivt til vandforsyningernes kerneopgaver, herunder at det fremgår, at projekterne skal forbedre effektivitet og kvalitet, og ikke, at formålet i sig selv kan være teknologiudvikling, eksport eller lignende.

L&F bemærker videre, at de ser positivt på, at der føres tilsyn med foreninger etableret under denne ordning, men det skal sikre, at et tilsyn ikke risikerer at komme på tværs af EU's statsstøtteregler, jf. lovbemærkningerne.

Klima-, Energi- og Forsyningsministeriets bemærkninger: Ministeriet har noteret sig de positive tilkendegivelser.

Udmøntning af bemyndigelsen

DANVA bemærker, at lovens udmøntning og ikke mindst fortolkningen af det samlede regelsæt i praksis bliver afgørende for ordningens succes.

Klima-, Energi- og Forsyningsministeriets bemærkninger: Ministeriet vil inddrage de relevante aktører, herunder DANVA, i udarbejdelse af bekendtgørelsen, og evt. senere ændringer af bekendtgørelsen. Det forventes, at bekendtgørelsen sendes i ekstern i høring i slutningen af oktober.

Afgivelse af projektledelse, administration og det finansielle kontraktuelle ansvar.

DTU Miljø bemærker, at lovgivningen bør give forsyningen mulighed for frivilligt at afgive projektledelse og administration, samt det finansielle kontraktuelle ansvar til et universitet eller en GTS efter opfordring fra forsyningen selv. DTU Miljø bemærker, at dette kan sikre, at også de små vandselskaber skal kunne tilgå branchens egne midler på lige fod med de store.

Klima-, Energi- og Forsyningsministeriets bemærkninger: Ministeriet bemærker, at det ligger inden for rammerne af lovforslaget, at foreningerne kan vælge at lade sig betjene af et sekretariat, som er organisatorisk placeret i et vandselskab, en brancheorganisation eller en anden juridisk enhed, f.eks. et universitet. Sekretariatet vil kunne varetage den daglige drift, herunder udarbejdelse af oplæg og indstillinger til foreningens bestyrelse, men sekretariatet vil ikke have selvstændige beslutningskompetencer. Derudover bemærker Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet, at lovforslaget ikke er til hinder for, at vandselskaberne i øvrigt inddrager private aktører, f.eks. universiteter, som projektdeltagere.

Midlerne i foreningen strammer fra vandselskabernes forbrugere, og opkræves gennem takstopkrævningen, og det er derfor centralt, at det sikres, at vandforbrugernes penge anvendes inden for formålet med foreningen. Ministeriet finder derfor, at det er hensigtsmæssigt, at det kun er vandselskaberne, som kan søge midlerne fra foreningen. Ministeriet finder derfor ikke anledning til ændringer af lovforslaget.